

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2015

Vyhlásené: 28. 03. 2015

Časová verzia predpisu účinná od: 12. 10. 2021

Obsah dokumentu je právne záväzný.

54

ZÁKON

z 19. marca 2015

o občianskoprávnej zodpovednosti za jadrovú škodu a o jej finančnom krytí a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

§ 1

Predmet zákona

Tento zákon upravuje

- a) občianskoprávnu zodpovednosť za škodu vzniknutú v príčinnej súvislosti s jadrovou udalosťou,
- b) pôsobnosť Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) vo vzťahu k uplatňovaniu tohto zákona,
- c) pôsobnosť Národnej banky Slovenska vo vzťahu k dohliadaným subjektom finančného trhu pri finančnom krytí zodpovednosti za jadrovú škodu a
- d) sankcie za porušenie tohto zákona.

§ 2

Vo veciach občianskoprávnej zodpovednosti za jadrovú škodu sa použijú ustanovenia čl. I ods. 1 písm. a), b), d) až i), k) bodov i), l), čl. II ods. 1 až 6, čl. III, čl. IV ods. 1, 4 a 7, čl. V ods. 2 až 4, čl. VI ods. 2, čl. VII ods. 2 až 4, čl. IX ods. 2, čl. X, čl. XI ods. 1 a 3, čl. XII ods. 1 písm. a) a ods. 3, čl. XIV a čl. XVI Viedenského dohovoru o občianskoprávnej zodpovednosti za škody spôsobené jadrovou udalosťou¹⁾ (ďalej len „medzinárodná zmluva“).

§ 3

Vymedzenie niektorých pojmov

(1) Jadrovou udalosťou je akákoľvek udalosť podľa ustanovení medzinárodnej zmluvy.

(2) Jadrovou škodou je škoda vzniknutá v príčinnej súvislosti s jadrovou udalosťou podľa ustanovení medzinárodnej zmluvy.

(3) Jadrovým zariadením je zariadenie podľa osobitného predpisu.²⁾

(4) Na účely tohto zákona je

- a) prevádzkovateľom osoba, ktorej bolo vydané povolenie na uvádzanie do prevádzky, na prevádzku, na etapu vyradovania jadrového zariadenia alebo na prepravu rádioaktívnych materiálov podľa osobitného predpisu³⁾ okrem povolenia na prevádzku úložísk,⁴⁾
- b) poistením finančné krytie zodpovednosti prevádzkovateľa za jadrovú škodu vykonávané oprávnenou osobou podľa osobitného predpisu⁵⁾ (ďalej len „poskytovateľ poistenia“) a pri splnení ďalších podmienok ustanovených týmto zákonom,
- c) finančnou zábezpekou iný druh finančného krytia⁶⁾ zodpovednosti prevádzkovateľa za jadrovú škodu ako poistenie, ak finančné uspokojenie z takej finančnej zábezpeky a z neho plynúce uspokojenie práv poškodených na náhradu jadrovej škody je rovnaké ako pri poistení,
- d) prepravou rádioaktívnych materiálov preprava podľa osobitného predpisu.⁷⁾

§ 4

Zodpovednosť prevádzkovateľa

(1) Prevádzkovateľ zodpovedá za každú jadrovú škodu, ktorá vznikla ako dôsledok jadrovej udalosti v jeho jadrovom zariadení, okrem prípadov ustanovených v odseku 2.

(2) Prevádzkovateľ nezodpovedá za jadrovú škodu, ktorá vznikla v dôsledku jadrovej udalosti v jeho jadrovom zariadení, ktorá je priamym dôsledkom ozbrojeného konfliktu, vojenských akcií, občianskej vojny, povstania alebo závažnej prírodnej katastrofy výnimočného charakteru.

(3) Zodpovednosť za jadrovú škodu nemožno previesť na inú osobu, ak odsek 4 neustanovuje inak.

(4) Ak ide o prepravu rádioaktívnych materiálov, je so súhlasom úradu na základe žiadosti dopravcu doložená súhlasom prevádzkovateľa jadrového zariadenia a na základe zmluvy medzi dopravcom a prevádzkovateľom jadrového zariadenia, z ktorého alebo do ktorého sa prepravujú rádioaktívne materiály, možné považovať dopravcu za prevádzkovateľa s ohľadom na danú prepravu rádioaktívnych materiálov.⁸⁾ V takom prípade prevádzkovateľ postupuje podľa medzinárodnej zmluvy. Písomné osvedčenie o krytí zodpovednosti za jadrovú škodu vydané poskytovateľom poistenia alebo poskytovateľom finančnej zábezpeky musí byť dodané prevádzkovateľovi.

(5) Ak jadrovú škodu spôsobili viacerí prevádzkovatelia, zodpovedajú za túto jadrovú škodu podľa ustanovenia medzinárodnej zmluvy a ak ide o vyrovnanie medzi týmito prevádzkovateľmi, zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobenej škode.

(6) Ak jadrovú udalosť spôsobil jeden prevádzkovateľ viacerými svojimi jadrovými zariadeniami, zodpovedá prevádzkovateľ za každé jadrové zariadenie do limitu zodpovednosti podľa § 5 ods. 1, 2 alebo 3, ak nejde o jedno jadrové zariadenie podľa odseku 7.

(7) Ak má jeden prevádzkovateľ viac jadrových zariadení s rovnakým alebo rozdielnym určením alebo životným cyklom a zároveň je pre tieto jadrové zariadenia schválený spoločný vnútorný havarijný plán,⁹⁾ považujú sa tieto jadrové zariadenia za jedno jadrové zariadenie.

(8) Ak je viacero jadrových zariadení považovaných za jedno jadrové zariadenie podľa odseku 7, musia mať jeden spoločný limit zodpovednosti podľa § 5 ods. 1, 2 alebo 3, ktorý je rovnaký ako najvyšší limit zodpovednosti jednotlivého jadrového zariadenia z týchto viacerých jadrových zariadení.

(9) Prevádzkovateľ sa môže úplne alebo čiastočne zbaviť povinnosti nahradiť škodu, ak preukáže, že jadrová škoda vznikla úplne alebo čiastočne následkom hrubej nedbanlivosti poškodeného vo

vzťahu k následkom, obsahu a rozsahu utrpenej škody v dôsledku jeho nedbanlivostného konania alebo opomenutia alebo z konania alebo opomenutia poškodeného s úmyslom spôsobiť jadrovú škodu.

§ 5

Limity zodpovednosti prevádzkovateľa

(1) Prevádzkovateľ zodpovedá za každú jadrovú udalosť, v dôsledku ktorej vznikla jadrová škoda počas uvádzania do prevádzky¹⁰⁾ a počas prevádzky¹⁰⁾ každého jadrového zariadenia

- a) s jadrovým reaktorom alebo jadrovými reaktormi¹¹⁾ slúžiacimi na energetické účely najviac do 300 000 000 eur,
- b) s jadrovým reaktorom alebo jadrovými reaktormi¹¹⁾ slúžiacimi výlučne na vedecké, pedagogické alebo výskumné účely najviac do 185 000 000 eur,
- c) na nakladanie s jadrovými materiálmi, na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom¹²⁾ alebo na skladovanie, úpravu, spracovanie rádioaktívnych odpadov¹³⁾ najviac do 185 000 000 eur.

(2) Prevádzkovateľ zodpovedá za každú jadrovú udalosť, v dôsledku ktorej vznikla jadrová škoda v etape vyradovania¹⁴⁾ každého jadrového zariadenia podľa odseku 1 najviac do 185 000 000 eur.

(3) Prevádzkovateľ zodpovedá za každú jadrovú udalosť, v dôsledku ktorej vznikla jadrová škoda pri každej preprave rádioaktívnych materiálov najviac do 185 000 000 eur.

(4) Ak je prevádzkovateľ zároveň držiteľom povolenia na prepravu rádioaktívnych materiálov podľa osobitného predpisu,¹⁵⁾ zodpovednosť za jadrovú škodu pri každej preprave rádioaktívnych materiálov za každú jadrovú udalosť, v dôsledku ktorej vznikla jadrová škoda, je krytá v rozsahu podľa odsekov 1 a 2 a patrí do krytia zodpovednosti za jadrovú škodu pre jadrové zariadenie, z ktorého alebo do ktorého sa preprava rádioaktívnych materiálov uskutočňuje.

(5) Zodpovednosť za jadrovú škodu a povinnosť kryť zodpovednosť za jadrovú škodu poistením alebo finančnou zábezpekou sa nevzťahuje na

- a) prepravu rádioaktívnych materiálov takého malého množstva alebo takej nízkej aktivity, pri ktorej je nízke riziko jadrovej škody,
- b) každé jadrové zariadenie v etape vyradovania, ak sa v ňom nenachádza čerstvé jadrové palivo alebo vyhoreté jadrové palivo a zároveň ak sa v ňom nachádzajú jadrové materiály alebo rádioaktívne odpady takého malého množstva alebo takej nízkej aktivity, pri ktorej je nízke riziko jadrovej škody.

(6) Zoznam materiálov podľa odseku 5, ich množstvá a ich fyzikálne a chemické parametre, odôvodňujúce nízke riziko vzniku jadrovej škody, ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá úrad.

§ 6

Finančné krytie zodpovednosti za jadrovú škodu

(1) Prevádzkovateľ je povinný kryť svoju zodpovednosť za jadrovú škodu do limitu zodpovednosti podľa § 5 ods. 1, 2 alebo 3 poistením alebo finančnou zábezpekou. Na finančnú zábezpeku nemôžu byť použité verejné prostriedky.

(2) Finančnou zábezpekou môže byť

- a) ručenie tuzemskou právnickou osobou alebo zahraničnou právnickou osobou združujúcou finančné prostriedky viacerých prevádzkovateľov vrátane zahraničných prevádzkovateľov,
- b) banková záruka poskytnutá bankou alebo pobočkou zahraničnej banky podľa osobitného

predpisu,¹⁶⁾

- c) na tento účel vinkulovaná výplata vkladu v banke alebo v pobočke zahraničnej banky,¹⁶⁾ alebo
- d) akákoľvek iná forma zábezpeky ako v písmenách a) až c), ktorá zabezpečuje finančné krytie zodpovednosti za jadrovú škodu rovnocenne ako finančná zábezpeka podľa písmen a) až c).

(3) Finančné krytie zodpovednosti za jadrovú škodu podľa odseku 1 môže byť zabezpečované v plnom rozsahu poistením alebo v plnom rozsahu finančnou zábezpekou podľa odseku 2, alebo kombináciou poistenia a finančnej zábezpeky, pričom vždy musí byť splnená podmienka celkového krytia zodpovednosti za jadrovú škodu najmenej do limitu zodpovednosti podľa § 5 ods. 1, 2 alebo 3.

(4) Ak je finančné krytie zodpovednosti zabezpečené finančnou zábezpekou podľa odseku 2, poskytovateľ finančnej zábezpeky alebo prevádzkovateľ musí byť schopný poskytnúť finančné zabezpečenie a porovnateľné činnosti vyžadované pri nahlasovaní a registrácii jadrových škôd, obhliadaní a určovaní rozsahu jadrovej škody, včasnosti uspokojovania nárokov na náhradu jadrovej škody a vyplácaní odškodnenia za jadrové škody v takom rozsahu, v akom ich poskytuje poskytovateľ poistenia.

(5) Ak je finančné krytie zodpovednosti zabezpečené poistením, toto poistenie musí byť poskytnuté nezávislým poskytovateľom poistenia. Nezávislosť poskytovateľa poistenia je zabezpečená tak, že prevádzkovateľ, ktorý s poskytovateľom poistenia uzatvára poistnú zmluvu, nemôže tohto poskytovateľa poistenia ovládať.¹⁷⁾

(6) Poistenie alebo finančná zábezpeka musí kryť zodpovednosť prevádzkovateľa za jadrovú škodu pre všetky jadrové zariadenia alebo pre všetky prepravy rádioaktívnych materiálov tak, aby bola splnená podmienka krytia najmenej do limitu zodpovednosti podľa § 5 ods. 1, 2 alebo 3 pre každú jadrovú udalosť v každom jadrovom zariadení s následkom jadrovej škody alebo pre každú jadrovú udalosť pri každej preprave rádioaktívnych materiálov s následkom jadrovej škody.

(7) Poistenie musí kryť zodpovednosť prevádzkovateľa za jadrovú škodu do limitu zodpovednosti podľa § 5 ods. 1, 2 alebo 3 aj vzhľadom na nároky, ktoré budú uplatnené do desiatich rokov odo dňa vzniku jadrovej udalosti. Zabezpečenie finančnou zábezpekou do limitu zodpovednosti podľa § 5 ods. 1, 2 alebo 3 musí v deň jadrovej udalosti, v dôsledku ktorej vznikla jadrová škoda, trvať a musí z nej byť možné uspokojiť nároky uplatnené do desiatich rokov odo dňa vzniku jadrovej udalosti.

(8) Poistenie alebo finančná zábezpeka musí kryť zodpovednosť prevádzkovateľa za jadrovú škodu samostatne pri uvádzaní do prevádzky, samostatne pre prevádzku jadrového zariadenia, samostatne pre etapu vyradovania jadrového zariadenia a samostatne pre prepravu rádioaktívnych materiálov. To neplatí pri preprave rádioaktívnych materiálov, ak je ten istý prevádzkovateľ zároveň držiteľom povolenia na prepravu rádioaktívnych materiálov a je splnená podmienka podľa § 5 ods. 4.

(9) Uvádzanie do prevádzky a prevádzka jadrového zariadenia, ako aj etapa vyradovania jadrového zariadenia v sebe zahŕňa aj nakladanie s jadrovými materiálmi, prepravu a nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom alebo prepravu a nakladanie s rádioaktívnymi odpadmi a prepravu rádioaktívnych materiálov. Prevádzkovateľ nemusí uzatvárať osobitné poistenie alebo dohodnúť osobitnú finančnú zábezpeku na prepravu a nakladanie s jadrovým materiálom, vyhoretým jadrovým palivom alebo rádioaktívnym odpadom, ak už má uzatvorenú poistnú zmluvu alebo dohodnutú inú finančnú zábezpeku pre existujúce jadrové zariadenie uvádzané do prevádzky, prevádzkované alebo v etape vyradovania.

(10) Finančné prostriedky poskytnuté z poistenia alebo z finančnej zábezpeky sa poskytnú výlučne na účely náhrady jadrovej škody. Finančné prostriedky poskytnuté z poistenia alebo

z finančnej zábezpeky nemožno použiť na náhradu škody vzniknutej na jadrovom zariadení alebo na akomkoľvek majetku nachádzajúcom sa na pozemku tohto jadrového zariadenia, ktorý sa používa alebo sa má používať v súvislosti s týmto jadrovým zariadením, alebo na dopravnom prostriedku, ktorý v čase udalosti prepravoval rádioaktívny materiál, ktorý túto udalosť spôsobil.

(11) Ak žiadna oprávnená osoba podľa odseku 5 neposkytne poistenie, prevádzkovateľ musí zabezpečiť finančné krytie zodpovednosti do limitu zodpovednosti podľa § 5 ods. 1, 2 alebo 3 v celom rozsahu finančnou zábezpekou.

§ 7

Uplatňovanie práva na náhradu jadrovej škody a rozdelenie náhrady jadrovej škody

(1) Poškodený uplatňuje právo na náhradu jadrovej škody u prevádzkovateľa.

(2) Poškodený je povinný pri uplatňovaní práva na náhradu jadrovej škody preukázať vznik a rozsah jadrovej škody a príčinnú súvislosť medzi jadrovou udalosťou a jadrovou škodou.

(3) Ak poškodený, ktorým je fyzická osoba, zomrie alebo poškodený, ktorým je právnická osoba, zanikne s právnym nástupcom, odseky 1 a 2 sa primerane vzťahujú na dediča poškodeného¹⁸⁾ alebo právneho nástupcu poškodeného.

(4) Prevádzkovateľ sa zbaví zodpovednosti za jadrovú škodu, ak preukáže, že škoda nevznikla v príčinnej súvislosti s jadrovou udalosťou.

(5) Náhrada jadrovej škody pri uspokojovaní nárokov na náhradu jadrovej škody je:

- a) 50 % z finančného objemu určeného na krytie zodpovednosti za jadrovú škodu podľa § 5 ods. 1, 2 alebo 3 sa alokuje na úplnú alebo pomernú náhradu jadrovej škody, ktorá bola uplatnená do konca šiesteho mesiaca odo dňa vzniku jadrovej udalosti, v dôsledku ktorej jadrová škoda vznikla,
- b) ďalších 30 % z finančného objemu určeného na krytie zodpovednosti za jadrovú škodu podľa § 5 ods. 1, 2 alebo 3 a nevyčerpaná časť objemu podľa písmena a) sa alokuje na úplnú alebo pomernú náhradu jadrovej škody, ktorá bola uplatnená od začiatku siedmeho mesiaca do konca 24. mesiaca odo dňa vzniku jadrovej udalosti, v dôsledku ktorej jadrová škoda vznikla,
- c) ďalších 20 % z finančného objemu určeného na krytie zodpovednosti za jadrovú škodu podľa § 5 ods. 1, 2 alebo 3 a nevyčerpaná časť objemu podľa písmena b) sa alokuje na úplnú alebo pomernú náhradu jadrovej škody, ktorá bola uplatnená od začiatku 25. mesiaca do konca desiateho roka odo dňa vzniku jadrovej udalosti, v dôsledku ktorej jadrová škoda vznikla.

(6) Nárok na náhradu jadrovej škody sa uspokojí pomerne v pomere všetkých nárokov na náhradu jadrovej škody k finančnému objemu alokovanému na ich uspokojenie v danom časovom období podľa odseku 5. Ak nedôjde k vyčerpaniu finančného krytia celého limitu zodpovednosti podľa § 5 ods. 1, 2 alebo 3 postupom podľa odseku 5, pričom v niektorom období bola náhrada jadrovej škody pre prečerpanie alokovaného finančného objemu len pomerná, po uplynutí desiatich rokov od jadrovej udalosti, v dôsledku ktorej jadrová škoda vznikla, dôjde k zúčtovaniu a prípadnému úplnému alebo pomernému doplateniu všetkých uplatnených nárokov.

(7) Právo na náhradu jadrovej škody sa premlčí, ak poškodený alebo dedič poškodeného, alebo právny nástupca poškodeného, ktorý utrpel jadrovú škodu, neuplatnil právo na jej náhradu do troch rokov odo dňa, keď sa dozvedel alebo mohol sa dozvedieť o jadrovej škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

(8) Právo na náhradu jadrovej škody zaniká, ak sa neuplatní najneskôr do desiatich rokov odo dňa jadrovej udalosti, v dôsledku ktorej vznikla jadrová škoda.